

ΤΑ ΔΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ

ΤΟΥ Δ. ΓΑΛΑΝΗ

ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΠΟΛΕΜΩ

(Πολεμική 'Ανάμνηση)

(Ο διασημος σημερα στο Παρισι 'Ελληνη καλλιτέχνης κ. Δ. Γαλάνης, πριν ρυγει από την 'Αθήνα, σπάνια, πολύ σπάνια, έγραφε πεζογραφήματα. Μια από τις σπανιότερες αυτές φιλολογικές του σερίδες είνε και η παρακάτω Πασχάλινη Πολεμική 'Ανάμνηση, από το '97, την οποία ανακαλύψαμε και δημοσιεύουμε στο Πασχάλιο 'Επισκοπείο γάρν των άναγνωστών μας και θαυμαστών του μεγάλου 'Ελληνος ζωγράφου.

"Ήτανε ή νύχτα της επομένης του πανικού της Λαρίσης. Ο Βόλος ήταν άναστατος, γιατί λέγανε πως όπου νάνια θάψαιναν οι Τούρκοι, 'Αφού κι' ή Λαρίσια έγκυτελειφθη, οι κάτοικοι του Βόλου, με τις γυναίκες τους και τή παιδιά τους, έντρονοι κατέβησαν στην παραλία, ή οποία γέμισε από κόσμο φοβισμένο, κόσμο που μιά άπορία ήταν ζωγραφισμένη στά πρόσώπατό του : Πώς θά ξέφευγε τόν κίνδυνο. Και άλλοι μών έναίνοναν χαίσινα, άλλοι δέ έψαιναν πώς βιάζες και άνοίγονταν στο πέλαγος. Τά καρνεύα ήσαν γεμάτα κόσμο, ό όποιος μιλούσε σήρι τά φοβισμένα. Τό ντύσιμο, τό τάβλι και ή πρόβα ήσαν τειδή εις άποστατείαν και τά δυο μπλιάρδια του καρνεύου τού Γιαννουπίου ήσαν σκεπασμένα, σάν έπιπόροι ! Τή μονοτονία της σαρκίς δεικνύσαν κατά διαλειμματα τά σφιγγόμενα του σιδηροδρόμου, ό όποιος κομμάτισε άδαικώπως γυναικόπαιδα από τά γενοσκά χωρία.

Κατά τά μεσάνυχτα ένας σάιπυρής σάλλισε συνάφους. 'Αμέσως τότε όλο έκείνο τό σιγγόν των άνθρώπων τριγύρες τών σάλλυγχι, με την άπορία και τό φόβο ζωγραφισμένο στά πρόσώπα τους. 'Ανέβηε τότε σε μιά καρζέλα ό άστρινόμος του Βόλου και τότε ειπε πως ό Βόλος δέν έχει κανένα φόβο, γιατί ό Σουλτανόμος κατέλαβε τό Βελιστιό και νά πάνε να ήρησάσαν στά σπία τους. 'Αμέσως ένα άγ' ή παρτεταμένο βήγχε άπ' τά σπίατα όλο έκείνον του κόσμου, ό όποιος άρχισε να διαλέπτε σήα-σήα, σάν σίνετρο. 'Η παρούσα άρχισε να λαίψη τή συνθησιμένη όχη της, τά καρνεύα άρχισαν ν' άδειάζουν και να κλεινόντο τό ένα μετά τό άλλο και σε λίγο όλη ή πόλις βυθίστηκε σε βαθύ ύπνο. Λές κι' έκείνα που ειπε ό άστρινόμος ήσαν...ναρωτιστό !...

"Ε, δέν πάμε και μεζ να κοιμηθούμε ; ειπα στο φίλο μου, αφού έφριξα ένα βέμμα στο καρνεύο του καπιαύασι και ειδα ότι ήταν σχεδόν άδειανό.

'Η λώπτε ειχαν άρχισο να σβύσουν, τά γκαρσάνα ειχαν κι' αυτά πείσι τά μπροσάνα πάνω στα τραπέζια και κοιμώτοσαν, άκούσαντ δέ άπ' τών μετρητά και τό ορκαλιτό του καταστημάτχαου.

-Πάμε...
Και πήγαμε στο Ξενοδοχείο μας, όπου κοιμώμασε από ίδιο δωμάτιο.

Δέν πρόφτασα να πέσω καλά-καλά, και άποκοιμήθηκα.

... ..

-Τούρκοι !... Τούρκοι !...
Αντέ ή δυο λέξεις με ζήτησαν άπ' τών θαυμάσιο αυτών ένα μου. Τινάχτικα πάνω και ειδα τό φίλο μου καθισμένο στο ζρεβάτι, κάτχαρο, να προφέρη μηχανικώς τις δυο αυτές λέξεις :

-Τούρκοι !... Τούρκοι !...
Και πράγματι, πιστολισιοι άδιάκωτοι συνετάρασσαν τήν πόλι, ποτε μακρυνά, τότε πλησιέστερα, άλλοτε κάτω από τό παράθυρό μας και έπειτα πάλι άπειμακρύνοντο. Δέν ύπηρχε καμιά άμφοβολία : Οι Τούρκοι ειχαν μητή στην πόλι και ειχαν άρχισο τό καταστρεπτικό έργο.

'Αμέσως, μηχανικώς, άρπαξα ένα γκαρά, ποί βρισκόταν στο δωμάτιο, έδωσα στο φίλο μου ένα ρεβόλβερ, έπαισε έκείνος τήν πόλι και έγώ τό παράθυρο, τό όποιον δέν τώμωστα ν' άνοιξω, και μεμιασε άφανοι σ' αυτή τή θέσι. Οι πιστολισιοι έξω έξασκομφούσαν ισχυρότεροι :
-Μτάμ !... Μτούμ !...
-Μτάμ !... Μτάμ !...

Πότε μακρυνά, άλλοτε κάτω από τό παράθυρό μας και έπειτα πάλι μακρύτερα. Φανταζόμενοι πως αν άνοιγα τό παράθυρο, θά βρισκόμουν τπό άτασίον θεάματος : Πώς θάβλεπα τό δρόμο γευστό πτώματα...
-Χά, χά, χά !...
Γέλια παρατεταμένα του φίλου μου, μωθ δεικνύσαν τό φρικώδες αυτό πλάσμα της φαντασίας μου. Γύρισα και τόν ειδα και μωθ φάνηκε σάν τρελλόμο.

-Χά, χά.....αααα !...
'Εξασκομφούσε να γελήη και μωθδειχνε στον τοίχο τό 'Ηιερωλόγιο, Πλησίασα και διάβασα :

13
ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
ΔΗΜ. ΓΑΛΑΝΗΣ

στηκε μιά στιγμή κι' ύστερα μου ειπε:
-Μπορούμε λοιπόν να άκολουθήσουμε κι' αυτή τή μέθοδο! Φτάνει μονάχα να καταλάβουμε τήν άρχή...

Ο Τρόσκου προσθέτει ότι ως τή τελευταία στιγμή ό Λένιν δέν έκρυβε τούς διαταγματός του και τούς φόβους του για τή έπιτυχία της έπαναστάσεως.

"Εκείνο τό θράδυ, στις 25 'Οκτωβρίου, ήρφασε και παραδέχτικε τελικά τήν όδό που άκολουθούσαν τά γεγονότα. Λέω ότι ή σύχασε. Μά ξανάρχισε ύστερα από λίγο ν' άνηρχη για ένα σασό ζητήματα, μικρά και μεγάλα, γενικά και λεπτομερειακά.»

Κατά τις δέκα ή ώρα τό θράδυ, ό Λένιν κι' ό Τρόσκου κατέβηκαν στο πρώτο πάτωμα. Στη μεγάλη αίθουσα του 'Ινστιτούτου Σμόλινο θ' άρχισε τό Δεύτερο Πανρωσικό Συνέδριο τών Σοβιέτ. Ο άρχηγός της έπαναστάσεως κι' ό «παρρηγόος» του κάθισαν μπροστά σ' ένα μικρό τραπέζι, στον προθάλαμο και κίτταζαν τά μελή του συνεδρίου που περιούσαν από μπροστά τους.

Τή στιγμή που οι δυο άρχηγοί τών Μενσεβίκων, ό Ντάν κι' ό Σκομπέλεθ περιούσαν μπροστά από τόν Λένιν για να πώσουν τού συνεδρίου, άκούστηκαν από μακρυνά κανονίες κι' ή ρυθμική έκπυροσκόρησι τού πολυβόλου. Τό καταδρομικό "Αουρσκα» βομβάρδιζε τό Χειμερινό 'Ανάκτορο !

Ο Ντάν στέκεται, κυττάει τόν άνθρωπο με τήν περρούκα που κνάταν κοντά στον Τρόσκου και ψιφιδίζει, κατάχλωμος σάν πεθαμένος, στον Σκομπέλεθ.

-Πάει πειά... τελείωσαν όλα. 'Αφού ό Λένιν παράτησε τον κρυφώνα του, αφού τολμά να παρουσιάζεται στον κόσμο, δέν ύπάρχει πειά καμιά έλπίδα!...

Μά ό Βλαδιμηρ "Ιλιτς δέν βγάιζε τήν περρούκα του. Δέν ήρθε ακόμη ή στιγμή για ν' άποκαλυφθή. Τό Χειμερινό 'Ανάκτορο δέν έπαισε ακόμη στά χέρια τών έρρυθρών φρουρών.

"Ο Λένιν δέν παρουσιάστηκε στην πρώτη συνέδριασι τού συνεδρίου, διηγείται ό Τρόσκου. Κα θόταν παραμερα σ' ένα δωμάτιο, όπου δέν ύπηρχε κανένα έπιπλο. Κάποιος πήγε εκεί περα σε λίγο κι' έστρωσε στο πάτωμα μερικές κουβέρτες "Υστερα έφριξε και δυο μαξιλάρια. Ξεκουραστήκαμε εκεί περα, ξεπλωμένοι ό ένας δίπλα στον άλλον, ό Βλαδιμηρ "Ιλιτς κι' έγώ. Μά σε λίγο ήρθαν και με φώνασαν. Ο Ντάν μιλούσε στο συνέδριο κι' έπρεπε να τού άπατήσω. "Επειτα, όταν άπάντησα στον Ντάν, γύρισα και ξεπλώθηκα πάλι δίπλα στον Λένιν.

Κάθε πέντε ή δέκα λεπτά έρχόταν κάποιος τρέγοντας από τήν αίθουσα τού συνεδρίου και μωθ ειλεγε τί γινόταν εκεί περα. 'Από μακρυνά άκούγαμε τό πολυβόλο. "Ο ναύτης Ντομπέκνο τέλος, άργά τή νύχτα, μωθ έφερε τήν ειδησι ότι ή κόκκινη σημαία κομμάτισε πάνω στο Χειμερινό 'Ανάκτορο.

-'Επιτέλους! φώναξε ό Βλαδιμηρ "Ιλιτς.
"Επειτα έβγαλε τήν περρούκα του και άκούσιε τό μετώπο του με τό χέρι. 'Ιδρωμένος, χλωμος, άδύνατος και τρέμοντας αυτός ό δειλός και θιασις άνθρωπος, αυτός ό οσαντικός μικροσαστός, έφριξε γύρω του μιά ματιά κόκκινη από τόν πυρετό της άύπνιας. Ο άρχηγός, ό δικτάτωρ, ό θριαυφεύτης, ή ταν ασήπος, ό Λένιν! Τό Κράτος λοιπόν ήταν αυτός!...
-Γυρίζεις τό κεφάλι μ' ο υ ! ειπε τότε Γερμανικά...

Και με τό δάχτυλό του διέγραφε έναν κύκλο γύρω από τό κεφάλι του.

"Υστερ' από αυτά τά λόγια που άκουσα από τό στόμα του, τή στιγμή που ειχαμε καταλάβει τήν έξουσία, γράφει ό Τρόσκου, άρχισαμε ν' άσπολομθεσαι, σάν να μην ειχε σιμψη τίποτα, με τις τρέχουσες ύποθέσεις.»

Z. ΜΑΛΑΠΑΡΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ

Κάποιο καλοκαίρι, ένας χωριάτης κλείδωσε τό σπίτι του και μαζί μ' όλη τή φαμελιά του πήγε κι' έμεινε κάμποσες μερες στο χωριό τού κουμπάρου του.

"Όταν γύρισε όμως στο σπίτι του ειλε πώς μπήκαν μέσα κλέφτες και δέν τού άφησαν τίποτα, εκτός από τά δυο εικονίσματα του, που στο ένα ήταν ζωγραφισμένη ή Παναγία με τό Χριστό στην άγκαλιά της και στο άλλο κάποιος "Άγιος, γέροντας.

"Ο χωριάτης, όταν ειλε τή συμφορά πώθησε, γίνικε έξω φρενών και σε κάποια στιγμή άρπαξε τό εικόνισμα τού 'Αγίου κι' άρχισε να τού λέη:

-Βρέ γέρο, καλά ή κυρά Παναγία από δω κράταγε τό παιδί της, μά σ' υ γιατί δέν φύλαξε τό σπίτι μου... Γιατί δέν έδωδες τούς κλέφτες; Τζάμπα τόσα χρόνια άναστα τήν καντήλα σου και σε λιθάει; "Αίνε λοιπόν στο καλό!

Και τόν έφριξε σ' ένα σεντούκι.

Ο κ. Δ. Γαλάνης (Παλιό σκίτσο)

